

NEVEM ZLATAN // BASKI SÁNDOR

HARAGBAN A VILÁGGAL

A HAGYOMÁNYOS FUTBALLFILMEKNÉL JÓVAL REALISTÁBB
FELEMELKEDÉSTÖRTÉNET AZ ÖNTÖRVÉNYŰSÉG ÜNNEPLÉSE.

A klasszis sportolók közül sokan csak a pályán belül vonják magukra a figyelmet, a játékkal, és nem a személyiségükkel varázsolják el a közönséget. Ennek a futballistának a mintapéldánya a világ egyik, ha nem a legjobb játékosa, Lionel Messi, míg ellenpólusa korábbi csapattársa, Zlatan Ibrahimovic, akinek mára fogalomná lett a neve.

A saját magáról királyi többszörösen beszélő, arroganciáját és pökhendiségét büszkén vállaló svéd zseni még a sportág legkarizmatikusabb figurái közül is magasan kiemelkedik, rajongói így aztán joggal várhatták el, hogy a nevét viselő film a szokott biografikus panelek alkalmazása mellett valamiképp tükrözze a Zlatan-jelenséget is.

A televíziós munkáin kívül korábban csak egy dramedyt rendező Jens Sjögrennek nem a nulláról kellett elkezdenie a munkát, Ibrahimovic 2012-es, David Lagercrantz-szal közösen jegyzett önéletrajza hasznos sorvezetőként funkcionált. A magyarul is megjelent *Ez vagyok én, Zlatan Ibrahimovic* a leginkább csak PR- és marketingcélokat szolgáló, közhelyes sztársportoló-memoároknál sokkal mélyebbre hatol, a problémás gyerekkor fel-

idézése itt nem csak prologusként szolgál a karrierállomások kötelező érintése mellett. A bosnyák és horvát származású Zlatan részletesen elmeséli, milyen volt második generációs bevándorlóként, egy rossz környéken, elvált szülők gyerekeként felnőni, és mennyire nem vezetett egyenes út a Malmö, majd az Ajax kezdőcsapatáig.

A *Nevem Zlatan* is követi ezt a formulát, a teljes karrieráttekintés helyett a nagy kiugrás előtti időszakra, illetve a kezdetekre koncentrálnak. Ibrahimovic már az Ajax játékosa, de még mindig csak ígéretnek számít, és reális veszély, hogy az extraklasszissá válás helyett megelégszik a jól jövedelmező középszerúséggel. Miközben a luxusautók bűvöletében élő, saját identitását kereső futballista a sorsfordító találkozásra készül későbbi menedzserével, a legendás Mino Raiolával, flashbackek villannak fel a gyerekkorából.

Ibrahimovic a könyve bevezetőjében, amikor arról ír, miért nem tudott a Barcelonára csapataiba beilleszkedni, arra a

„A földközeli realizmus a vezérlőelv”
(Granit Rushiti)

megfejtésre jut, hogy neki dühösnek kell lennie ahhoz, hogy jól játszhasson. A gyerekkori epizódok a filmben többek közt arra próbálnak választ találni, hogy mi ennek a dühnek és frusztrációnak az origója. A *Nevem Zlatan* egy olyan 11 éves srácot mutat be, aki a családi helyzete és a bevándorló háttere miatt minden közösségből kilóg, és ösztönösen lázad az iskolai szabályok és az edzői szigor ellen, tinédzserként pedig szó szerint véres összetűzésekbe torkollnak az indulatkezelési problémái. A könyvhöz hasonlóan a film is kihangsúlyozza az apa szerepét, aki a „balká-

ni mentalitást” is átörökíti a fiába, annak minden hátrányával és előnyével. Ő az, aki a kulcsjelenetben rávezeti a tinédzser Zlatant arra, hogy változnia és alkalmazkodnia kell, de csak egy pontig, mert nem adhatja fel azt, ami a lényege, a kritikákat, a feléje áradó indulatokat pedig üzemanyagként kell használnia.

Sjögren nemcsak a témát, de a stílust illetően is a szerzői felnövekvés-filmek kottájából dolgozik, és a malmöi milió megteremtésében sem a múltat megszépítő romantika, hanem a földközeli realizmus a vezérlőelv. Hitelesíti a közeget az is, hogy a kamera végig a 11, illetve 17 éves főhőst követi, még az edzés-, illetve meccsjeleneteket is ebből a szemszögből élhetjük át. A színészválasztás is elsőrangú, Dominic Andersson Bajraktati a fiatal Jean-Pierre Léaud-t idéző energiával alakítja a dacos kiskamaszt, Granit Rushiti pedig az alkati különbségek ellenére tökéletesen hozza a felnőtt Ibrahimovic gesztusait – és nem mellelesleg futbalozni is tud, így az edzés- és a meccsjelenetekben sem kell sokat trükközni a vágóollóval.

A *Nevem Zlatan* ugyanakkor hiába hasonlít jobb pillanataiban egy Dardenne-filmre, a műfaj közhelyeit ugyanúgy nem tudja elkerülni, mint a legtöbb, tömegfogyasztásra szánt futballfilm. A rajongók számára izgalmas mozgóképes adalékként szolgálhat a könyvhöz, de azok, akik nincsenek beavatva a Zlatan-kultuszba, aligha kapnak többet egy átlagosan érdekes felemelkedéstörténetnél.

NEVEM ZLATAN (Jag är Zlatan) – svéd, 2021. Rendezte: Jens Sjögren. Írta: David Lagercrantz könyvéből Jakob Beckman és Zlatan Ibrahimovic. Kép: Gösta Reiland. Zene: Markus Jägerstedt. Szereplők: Granit Rushiti (Zlatan), Cedimir Glisovic (Sefik), Linda Haziri (Sanela), Gijs Naber (Ronald). Gyártó: B-Reel Films / Keplerfilm. Forgalmazó: Vertigo Média Kft. Feliratos. 100 perc.

